

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vsa leta 8 g. — k.
" pol leta 4 " — " "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:

za vsa leta 10 g. — k.
" pol leta 5 " — " "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trispodne vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " " 2krat, 4 " " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Minister Schäfte

je bil obiskavši Prago jako dobro sprejet. Celo tetka „Bohemia“ ni mogla inče in napravila mu je nekoliko poklonov, akoravno očitno jako nerada. Najlepši, kterega mu je privoščila, je ta, da bi ne pristojal med meščansko ministerstvo (bürgerministerium). Njegova zunanja oblika tudi o tem priča. „Posel z Prahy“ pak mu posvečuje sledeči članek: „Bohemia mora izvrstno poznati svoje ljudi, če pa priznava, da človek ravno raščen, s snažnim perilom, ki ume pritisniti jako umetno steklo k očesu, kteri se med spodobnimi ljudmi spodobno obnaša in sploh brez vzroka nikogar ne popade, kdor ima naslov grof ali knez — če priznava, da tak mož v meščansko ministerstvo ne sodi: mi za boga nimamo ničesa proti temu in smo zadovoljni in se vjemamo s tem, ka mora minister liberalne cislajtanske bande, katero razumevamo pod besedo „buržoazija“, ali še boljše z besedo „buržoazija“, imeti vse druge lastnosti.

Mi bi si dovolili trditi iz popolnem drugoga stališča, da bi Schäfte sodil v ministerstvo konservativno — toriistično na Angleškem in da bi vendar nikdar ne mogel imeti nič vkupnega z moževi, kterim se pravi v Cislajtani „liberalnim“. Liberalen biti — k temu treba pri nas toliko društvene preteklosti in politične, kolikor je nahajamo pri dunajskih „roparskih vitezih“, kteri vsigdar in povsod mislijo le na svoj žep in sistematičnim odiranjem narodov hoté doseči svoj namen, s kterim združena roko v roci se bliža in pripravlja izdaja avstrijske države združeni Nemčiji. To je liberalnost cislajtanska; sleparija denarna in milijoni so jej vžgano znamenje, prodaja dežel je njen namen.

Kar se nas tiče, nam je dr. Schäfte prikazen, ktera si mora pridobiti naše nagnjenje tudi proti naši volji. Njegova gospodarska sistema je postavljena na zdrave podlage. Poznavajoč pravila svobodne konkurencije, pravila ponudbe in povpraševanja, vendar noče, da bi cele vrste mest neživaje ta pravila, bile žrtva roparski bandi, ktera se jes protekcijo prejšnje vlade v smela v denarnem in posebno gospodarskem oziru posluževati vsacega sredstva, da bi uničevala gospodarski razvitek drugod in tako si podvrgla narode, odvizimaje jim prirojena sredstva do napredka.

Dr. Schäfte je zastopnik samoupravo ter zahteva, da bi država temu nasproti ne delala nikakoršnih ovir, marveč bi podpirala to načelo. Zdravje države po njegovem mnenji ne obstaja v tem, da se milijoni nakopičijo v rokah posamev ali enega verstva, ampak da se po naravi in kolikor mogoče na široko razdelé. Čem več je ljudstva brez imetka v državi, tem slabše je njeno stališče, tem manjša stanovitnost politična, tem pogosteje prekucije, tem večja prirojena pokvarjenost v raznih krogih. Liberalcem našim je delavec priprost stroj (mašina), dr. Schäfte in njegovi privrženci, s kterimi soglaša celi narod česki in sploh vsi narodje, ktere je do zdaj tlačila sistematična centralizacija dunajska, s kterima se zlasti vjema fevdalno plemstvo — vsi ti vidijo in spoštujejo v delavcu njegove pravice in mu želé poboljšek, nikakor mu zapiraje pot do napredka. Dr. Schäfte ni izmej tistih, kterim je je uzorna država taka, kjer so nakopičene vse časti in moči politične le v sredini. Nasproti je on v svojih spisih pričel vojsko proti gospodarski centralizaciji. To je tudi naše mnenje, kajti gospodarska in denarna centralizacija je le na-

sledek politične centralizacije, kakor se to kaže v Francoski in pri nas.

Dr. Schäfte ni avstrijsk Nemec, prišel je iz „Reich“-a, naučil se je ceniti federalistično sistemo ter dokazuje pogubljivost centralizovanja pruske moči — on mrzi vsako centralizacijo zlasti pa prusko. Naši liberalci pa bi se udali luciferju samemu, samo da jim obljubi v roko, ka jim posodi vse svoje sile za vničenje naroda českega. Schäfte pa kot popolnem neprijatelj centralizacije, kot nasprotnik Pruske se do cela vjema z nami in njegova dosedanja dejanja vzbujajo pri nas dobre nade do prihodnosti.

Kar se pa tiče Schäfte-ta v primeri s sedanjim ministerstvom, v kterem sedita dva naša „rojaka“, bi morali mi najmanje v čast teh rojakov ampak gledé in z ozirom na moža, kakoršen je Schäfte, reči, da se od tega ministerstva da kaj pričakovati. Jireček in Habietinek sta se celih dvajset let odgojevala v avstrijski „dresuri“, kakor Čehačka sta prišla na podredjena stališča, a sedaj postavljena za načelnike se ne znata v svojem položaji gibati, ne umeta rabiti moči, dane jima v roko, ker se vedno še čutita kot podredjena uradnika. Vse drugač pa Schäfte, kteri je z ene strani Nemec, z druge strani pa še ni pokažen od dunajske birokratične dresure. —

Vrh tega je Schäfte tudi že kaj storil. On ne jemlje ozir na nikoga, vzel je v pretres vprašanje o založnicah, zavkazal je izdavanje poštih tiskanic v vseh avstrijskih jezicah. Nasproti pa vidimo „rojaka“ Jirečka, kako ustavovercem dokazuje, da je to popolnem po postavi, ako se skliče komisija o zadevah šolske postave. Tako govori minister, med tem ko župan najmanjšega mesteca ne praša, če mu treba tudi na enkrat sestaviti deset komisij. Ravno tako vidimo, kako se Habietinek boji zavkazati uradnikom pri sodnijah, ka dokažeje popolno znanje českega jezika, kako obljubuje deputaciji šlezki, ka jim bode tedaj ravnopravnost dogotoviti mogel, kedar bode nove sodnike ustanovljal! Glejte tako ravnata naša rojaka — iz prirojene bojzljivosti pred Nemcem — gospodom, kteri zapoveduje vsacemu dresiranemu Čehačku.

Zato mi od Jirečka in Habietineka ne pričakujemo niti najmanjšega, ampak sta v naših očeh le na potu in ne čudili bi se prav nič, ko bi Hohenwart nekoga lepega dne ju zmenjal za druge ljudi, kteri bi mu bili s svojo stanovitnostjo istinita podpora. Da ima sedanje ministerstvo kaj vspeha, ne bo to bogme nikdar zasluga Jirečka in Habietineka, nego to bode pisati na račun možem, kakoršen je Schäfte. Iz tega izvira naše nagnjenje do Schäfte-ta in ne čudimo se čisto nič, da se najodličnejši kavalirji v njegovem obližji čutijo tako domače.

Iz nedavno preteklega časa.

(Konec.)

Zdaj še naj priobčim, kako je ministerstvo zadnjič ponatisneno lažljivo pritožbo rešilo, ter mariborskemu sodišču dolga nos prilepilo. Rešilo se tako-le glasi:

K. k. steierm. Statthalt.

Nro. 17864.

An das k. k. Bezirksamt in Marburg.

Eine gewisse Anna Wresotschnig (Bresotschnik) in Kumen hat unterm 30. Juli 1864 an das hohe k. k. Staatsministerium eine Beschwerde überreicht des Inhaltes, dass der Kurat in St. Maria in der Wüste in

ihrem und ihrer Schwester Agnes Taufscheinen, welche sie zur Geltendmachung von Erbrechten bedarf, den Familien-Namen anstatt mit Wresotchnig, wie er in den früheren pfarlichen Urkunden vorkommt, mit Brezočnik geschrieben habe, wodurch sie in der Durchsetzung ihrer Rechte gehindert und nebstdem in weitere Unkosten versetzt worden sei.

Man hat im Auftrage des hohen Staatsministeriums über diesen Vorgang im Wege des F. b. Lavanter-Ordinariates Erhebungen eingeleitet.

Letzteres hat demzufolge den obgenannten Kuraten vor Allem angewiesen, für Anna und Agnes Wresotschnik exoffo Taufscheine auszustellen und in denselben die betreffenden Namen genau in jener Weise zu schreiben, wie sie im Taufbuche enthalten sind.

Laut dieser Taufscheine, welche hier mitfolgen, steht in der Taufmatrikel-Rubrik „Vater“ buchstäblich Josef Bresotchnik (Brezočnik) v. Potočnik geschrieben.

Der damalige Seelsorger Pr. Georg Skof hat demnach den fraglichen Namen in das Taufbuch ordnungsmässig in der Schreibart der Geschäftssprache nämlich Bresotschnik eingetragen, zugleich aber um Irrungen vorzubeugen, die nationale Schreibart Brezočnik beigefügt.

Es kann daher nicht gesagt werden, dass in der Taufmatrikel, wie in der Beschwerde angegeben wird, eine Unrichtigkeit stattfindet, in keinem Falle fiel sie dem gegenwärtigen Kuraten zur Last, welcher bei der Ausfertigung der Taufscheine den Schreibnamen nicht geändert, immerhin aber dadurch ein Versehen begangen hat, dass er mit Umgehung sondern statt der amtssprachlichen Schreibart Bresotschnik (Wresotschnik) sich bloss der nationalen Schreibart Brezočnik bedient hat, was ihm vom F. b. Lavanter-Ordinariate nachdrücklich verwiesen wurde. *)

Hieraus ist ersichtlich, dass die gegen genannten Kuraten erhobene Beschwerde wegen unrichtiger Matrikelführung und eigenmächtiger Namensänderung oder geradezu Namensfälschung eine ungegründete sei. Das k. k. Bezirksamt wird in Folge des Erlasses des hohen k. k. Staatsministeriums vom 30. sept. 1864, Z. 19377 angewiesen die Beschwerdeführerin vom dem Gesagten zu verständigen und ihr die zwei exoffo Taufscheine und die Beilagen ihrer Beschwerdeschrift auszufolgen.

Graz am 11. Oktob. 1864.

Toliko pisanja, toliko zamude in potroškov je bilo treba, da je krstni list potem vendar-le bil dober in ste prosilki svojo pravico našli. Ako bi bilo na svetu kaj več pravice, bili bi se morali vsakako ubogima deklama nepotrební stroški povrniti; ali to se brzkone ni storilo.

X.

Dopisi.

Iz Cerknice 9. maja. [Izv. dop.] Vslod postave, ki veleva, da mora zanaprej vsaka županija šteti 3000 duš, združile so se tukaj Cerkniska in Begnuska ali Meniševska županija v eno veliko občino s sedežem v Cerknici. Zadnje dni meseca aprila so se vršile volitve 24 občinskih odbornikov, včera 8. maja pak je bila volitev župana, za kterega je bil izvoljen g. Andrej Milavec, skoz in skoz naroden mož, tako da ni

*) Kaj še, nikakor ne! tudi ni bilo razlogov. Na mesto, da se gosp. minister baha, ka je kn. vl. redništvo nedolžnega župnika posvarilo, raji bi naj on bil posvaril dolžnega sodnika zarad nemškutarske pristranosti in nagajivosti. Dop.

X voljen je

dvombe, da ne bi novi župan pisal le v domačem jeziku in da bi od vseh strank in uradov ne tirjal le slovenskih dopisov. G. župan Milavec bo svojo častno službo tem lažje izvrševal, ker ima za seboj samo dobre narodnjake v odboru, v katerem so vrli Meniševci v velikem številu zastopani; zlasti od teh se sme g. župan krepke podpore nadejati. Naj vsi vkup stavijo svoj ponos v to, da postane nova cerkniška občina v narodnem, duševnem in materijalnem oziru prva občina ne le na Kranjskem, ampak na vsem Slovenskem.

Iz Zagreba 18. maja. [Izv. dop.] Prva serija saborskih volitev je dokončana. Zmaga narodne stranke je sijajna. Vlada je poslala najprej kmečke občine v ogenj, misleča in računajoča, da bo uspeh na njeni strani, ter da bo s tem uspehom potem tem bolj na mestne volilce pritiskati mogla. Izid volitev je pokazal, da se je v tem svojem mišljenju in računanju grdo gollufala. Izbrani so od narodnih kandidatov: za zagrebški okraj kanonik Šuškovič, za šiški okraj mernik Čop, za dragoselski okraj obrtnik Balaško, za svetovivanski okraj posestnik Domjanič, za bistriški okraj posestnik Tito Ožegovič, za stubiški okraj župnik Kralj, za jastrebočanski okraj bivši realkin ravnatelj Torbar, za velikogoriški okraj mernik Pintar. Slednja dva okraja sta bila najbolj nevarna. Torbar je vendar dobil nepričakovano večino 78 glasov, kljub plemenitašem Draganičancem, ki so vsi kakor iz enih ust za Haca glasovali. Veliko trpi je bil boj v Veliki Gorici, kajti narodni kandidat je dobil samo večino dveh glasov. Avrel Kušević, ki je bil od leta 1861. sem na vseh saborih zastopnik turpoljskih plemenitašev, je padel. V Varaždinski županiji izbrani so sledeči narodnjaki: v Klanjci selski sodec Milčič, in v Varaždinskih Toplicah pristav Antolek-Orešek. V Križevski županiji narodnjaki: in sicer v Vrbovškem okraju Martin Ožegovič, bivši sodec, v Novom Marofu veliki bilježnik Bubanovič, v Bukovcu župnik Beruta in v moslovaškem okraju Ivan Vončina. V reški županiji sledeči narodnjaki: v Cirkevnicu Turkovič, v Delnicah Mrazovič, v Brodu Rački. V mestih in trgih sledeči narodnjaki: v Varaždinu trgovec Pust, in župnik Jagič proti banu Badekoviču in njegovemu doglavniku Šuhaju!!! Bogme vredno je tukaj postaviti tri vzklicalna znamenja. V Senji trgovec Jakič, v Karlovcu dr. Makanec, v Križevcih župnik Ferkič, v Koprivnici odvetnik Spišič in v Sisku trgovec Kotur. — Starčevićjanca sta izbrana dva: okrajni sodec Halper v sv. Križu blizu Krapine in dr. Ante Starčević v krapinskih toplicah. — Vladno-magjaronski kandidati so sledeči izbrani: v Vinici mameluk Matačić, v Vidovcu mameluk Kiš, pa samo potem, ko je občal za revizijo nagodbe delovati, tedaj nasproti vladnemu programu, v mestu Oseku ministar Petar Pejačević in mameluk Ivan Jurkovič in v Požegi mameluk Thaller. V zlatarskem okraju je izbran Kazimir Jelačić, od kte-

rega se pa še ne ve prav, kakšne politične barve je. Volitev v Bedni še ni znana. Misli se sploh, da je tukaj narodni kandidat župnik Broz padel. V saboto bo volitev v trgu Krapini, v ponedeljek za okraj in trg Samabor in v Zagrebu. V vseh teh krajih imajo narodnjaki upanje na zmago. Nadalje se narodnjaki zanašajo, da bo Bakar dva narodnjaka izbral, Djakovar dva, Virovitica enega, sremska županija izmed osem vsaj sedem narodnjakov in v Slavoniji še tu pa tam kateri. Volitve v vseh teh krajih so pa še le koncem tega in začetkom prihodnjega meseca. Izmed izbranih zastopniki — ne gledé na virilce — bodo narodnjaki v prihodnjem našem saboru večino dveh tretjin imeli. Dosedanje volitve so pokazale, kako izvrstno se je narodna stranka tečajem preteklih žalostnih treh let organizovala! Pa tudi sam narod je pokazal, da je ostal zdrav, in da mu še krepko životna žila bije. Nasproti temu se je pokazalo magjaronstvo v vsej svoji revii. Na kantu je. Naj Andraš, če ga je volja, sabor z narodno večino razpusti kolikorkrat mu je drago, naš narod bo zmerom take zastopnike si izbral. Hrvatska je postala druga Češka! Sicer pa, če hoče Andraš razumno postopati, ne bo sabora razpuščal, ampak našo sedanjo vlado, ter na mesto nje postavil izsred sabora vzeto narodno-parlamentarno vlado. Andrašiju s sedanjo našo vlado ni prav nič pomagano, ker ona nima nobenega vpljiva in nobene stranke v narodu. Kamor stopi, v blato stopi; kamor poseže, za nezaupanje prime.

Ivan Tušek, profesor tukajšnje velike realke in slavnoznanstveni slovenski pisatelj, naimenovan je profesorjem na gimnaziji v Ljubljani. To njegovo naimenovanje je šlo dolga pota po kancelijah raznih ogerskih in avstrijskih ministerstev. Treba je namreč bilo gosp. Tušku kot „inozemcu“ pred njegovim naimenovanjem zopet avstrijsko državljanstvo podeliti, in to je stvar več kot za pol leta zatezalo. Nam je srčno žal, da ga iz naše srede zgubimo, nasprotno pa čestitamo Ljubljani in sploh celemu slovenskemu narodu, da je spet enega svojih najdelavnejših sinov nazaj v svoje naročje dobil. V slovenskem središču bi mogel svojemu narodu še veliko več koristiti, kakor mu je koristil bivajoč v Zagrebu.

Politični razgled.

Denes se bodo v obeh zbornicah državnega zbora volile delegacije. V poslanski zbornici bo skrajna levica poskusila smešno, torej tudi neplodno demonstracijo, da se ne bode volitve udeležila in da bode še enkrat na dolgo in široko povedala, zakaj noče voliti. Za drugo je iz državnega zbora in iz notranje politike sploh le malo poročati. Herbst izdeluje adreso

na krono. Brati je, da bode adresa precej pohlevna, ker bi Herbst rad vsaj nekterim frakcijam državnega zbora žnjo zadostil in jih tako pridobil, da bi za njo glasovale — najlepší praktični dokaz, da se v Avstriji ne dá vladati samo po Herbstovi glavi. Adresa se boče bržkone uradno poslala tudi gosposki zbornici s tajno željo, naj bi tudi ona njej pristopila. Kaj misli gosposka zbornica v tej zadevi, to je še tajnost. — Obor, ki ima poročati o spremembi tiskovne postavo da je v liberalnejšem smislu, je bajé izdelal neko poročilo, katero pa je vse prej, nego da bi zadostovalo tirjatvam količkaj svobodnega tiska. Kavcije, kolek itd. vse ostane, samo objektivno obravnavanje se boče odstranilo. Ako se ustavoverneži res bojé reakcije, naj bi se požurili izdelati svobodno tiskovno postavo, a ti ljudje so do zdaj svobodni največ škodovali in njih neslavna dela bodo svobodni še škodovala, ko že o ustavovercih ne bo ne duha ne sluha.

Celo centralističnim novinam imponirajo hrvatske volitve. Tako n. pr. piše „N. fr. Pr.“: Izmed 65 volitev za deželni zbor hrvatski se jih je večeraj 34 dovršilo. Volitve so postale tolika zmaga za narodno opozicijo, da presega zmaga najsmelejše nade te stranke, akoravno je vlada s svojim volilnim pritiskanjem daleč prekosila dela napoleonskih prefektur. Razpisali so se oferti za železnice, katerih parlament nikdar ni dovolil; vlada je žugala opozicijskonalnim urednikom, da jih odstavi, voditelje narodne stranke so zapirali in so proti stranki sami pustili marširati vojake in žandarmerijo. In če pri vsem tem med 34 volitvami ni več nego 6 unijonističnih, je komaj še dvojiti, da bi v deželnem zboru narodna opozicija ne bila v veliki večini, in prav lahko bi bilo mogoče, da bi novi hrvatski zbor svojih poslancev ne hotel pošiljati v ogerski državni zbor.

Iz Zagreba se naznanja, da se letos Jelačićeva slavnost ne bode prepovedavala, ampak da se bode uradno obhajala.

Novice“ pišejo med drugimi o gališkem predlogu: „Pemska dežela ima pravico zahtevati svoje pravo. Galicija more prositi le koncesij; pemska noče od dunajskega zbora nič, ker jej nič darovati ne more, gališka pa se zmirom suče okoli dunajskega zbora, nadejuje se, da jej Nemci „milostljivo“ darujejo posebne pravice in da potem oni v zvezi z Nemci postave diktirajo vsem drugim deželam razen Ogorske, ki se je izpulila iz oblasti nemške, čeravno jo je dolgo Schmerlingova vlada trdo prikleneno držala. Mi Galiciji privoščimo obširno avtonomijo, kakor vsem drugim deželam v habsburški monarhiji, ali protestovati moramo zoper to, da se Galiciji le za drobtino več dá kakor vsaki drugi deželi. Zato morajo naši poslanci odločno zoper gališke privilegije se vstopiti, kajti čas privilegij je pri kraju, kar denarni in krvini davek vse dežele enako odrajujejo. — Zakaj neki pa so dosihmal Nemci toliko

Listek.

Enoletni prostovoljec.

„Slava! slava! tebi, vojni minister baron Kuhn, ki si nas ustvaril“ — klical sem večkrat pri polnem bokalu s svojimi c. k. tovariši. V resnici ni malo prilijivo in prikupljivo vojaško življenje onemu, kateri je osemkrat in morebiti še večkrat zaslišal šolske postave na ljubljanski gimnaziji ter videl in čutil pedantično ravnanje nekterih ondotnih učiteljev. Še posebno srečen izmed teh srečnih je oni, čegar rokava kinča rumeno-črno-rumeni pasec (porta). Dasiravno obstoji zanj ravno toliko vojaških členov in nič manj strahovavnih kazni, kakor za vsacega družega vojščaka, prizanaša se mu vendar in gleda skozi prste bolj, kakor petnajstim drugim za tri leta k liniji potrjenim. Sprva je res puška malo težka roki, ktera je do sedaj k večemu kak Curtiev slovar vzdigovala, tornistra ali „teliček“ na hrbtu je kaj nekreten in bajonet ob stegnu zelo siten. Ta se zmiče novincu zdaj preveč naprej, zdaj preveč nazaj, le na svojem mestu ga ni volja ostati. Prvo vajeenje v orožji zdi se po šolah omehkuženemu prostovoljcu prav težavno. Obupal bi, ako bi ga mlada leta obupnosti ne varovala in ako ne bi bila vojaška

previdnost onega ukaza, one besedice ustvarila, ktera je sicer kratka, a vendar toliko pomenljiva, tako sladka. Kdo onih, kateri je že dobil „pol hleba in kar je treba“, se ne spominja veselo in hvaležno besedice „ruht!“? Akoravno se ta bolj s padlim glasom izgovarja, preslišal jo vendar nisem nikdar in ne presliši je nikdo, posebno ne enoletni prostovoljec, kteremu se nenaavadno rado ž njo postreže. Tudi mu veliko pomaga pozabljati težave prvih vaj dobrikanje moža, kteremu se bliščé na vratu dve, štiri in šest zlatih zvezd in kateri mu pravi, da je enoleten prostovoljec inteligencija vsakega polka, cele armade. Kdo bi ne poslušal takih besed?! Nehoté pa sem se spominjal pri takih priložnostih Dežmanovega „tagblatt“, v kterem se navadno bere „Intelligenz und Kapital“, tako kakor „Eduard und Kunigunde“. In bil sem za trenotek prav žalosten, kajti ves svoj kapital sem pri sebi nosil, ako ga nisem v kaki krčmi pustil. Še več kakor dobrikanje častnika pa olajšajo ramine bolečine pogledi občinstva, ktero tako rado premeri od temena do korena lično oblečenega prostovoljca. Posebno nježni spol daruje mu marsikter skriven pogled. In on si je svoje lepote svest, zato se sprehaja zdaj po „gosposki“, zdaj po „kolodvorski“ ulici, zdaj hiti v drevored, zdaj na postajo; se zaljubi kmalu v črnolasko, kmalu v ru-

solasko, kmalu v belolasko ter oznanuje svojo zmago po Caesarjevo: veni! vidi! vici!

Kmalu stori bolj in bolj rasteči mraz vsem telesnim vajam konec. Zima priklina, tičico spodi, vojak pa v vojašnico beži. Prostovoljec se zdaj postavi zopet na svoje mesto — na šolsko klop. Akoravno so te klopi priprostejše od že priprostih gimnazijskih klopi, se vendar na njih dobro, vsaj brez skrbi sedi. Tu ni se hati ne dvojke, ne trojke, tudi onega „klasenbucha“ ni. Reči morem, da se vojaškim poveljstvom velikokrat krivica dela, ko se trdi, da so utelesena oostrost, da zavirajo vsako prostost. Naša šola je bila takovšna, kakoršno smo si sami želeli. Na mizah smo imeli priprave za različne žeje, ostanke smodek, dober grižljaj našemu snaživcu, vse križem razmetana vojaška pravila, mnogovrstne narisane pokveke in tako še več nereda in priličnih stvari. Nauka pa največkrat ni nič bilo, in kader je bil, bil je prav zanimiv, posebno ko nam je visokoučeni častnik razlagal dobo kamenja, železja itd., nam pravil o čudnih podzemeljskih močeh, ktere ognjenike stvarijo, o ledenih gorah, kako nastajajo in se premičejo, o sneženih mostih, o zemljomerskih stolcih, o sinusu in kosusu, o nekdanjih kineških topih v podobi orgelji, o Krainer-ji in Armstrong-u, o sostavu trdnjav, ktereja je učil San Michelle, Albert Dürerer,

srca imeli za Poljake, da jim je štajarski Rechbauer že davno hotel posebno pogačo peči? Vzrok te srčne ljubezni ve ves svet: Poljaki se ne védejo za Slavene; oni so le Poljaci in družega ne, in kakor Nemci hočejo gospodovati drugim narodom, tako Poljaci v lastni deželi gospodujejo Rusinom. V vse to so tako zagrizeni, da tudi pravični dr. Smolka ne more predreti s pošteniimi svojimi namerami.“

Andrassy in ogerskega pravosodja minister sta se v „prijaznem pogovoru“ toliko sporazumela, da bode Andrassy cesarju priporočal, naj sprejme Horwathovo demisijo. Ž njim zapusti ministerstvo najpopularnejši in najdelavnejši ogerski minister, ki je bil plemski koteriji že dolgo na poti. Ogerska gre rakovo pot v vsacem oziru in hrvatske volitve jej bodo to pot še bolj ogladile.

Ruski car je čestital nemškemu k sklenenemu miru. Carica potuje v neko južno-nemško kopel in se bo 2 dni mudila v Berolinu.

Srbska vlada pripravlja svoje predloge za letošnje narodno skupščino; med predlogi je tudi oni o vpeljanji porotnih sodnij.

Iz Črne gore se piše: „Gorčakov je pisal knezu Nikiti v imenu ruskega carja, o katerem piše, da s posebno pozornostjo opazuje knezovo prizadevanje povzdigniti Crnogoro. Pismo zagotavlja, da ima ruski car mnogo simpatij za Črno goro.“ —

Mirovna pogodba, kakor je bila dogovorjena v Frankobrodu, določuje gledé vojne odškodnine v članu 7. tako-le: „500 milijonov frankov se bode v 30 dneh takoj potem plačalo, ko bo francoska vlada v mestu Parizu zopet svojo moč in veljavo zadobila. Tekom leta 1871 se bode plačala ena milijarda in 1. maja 1872 pol milijarde. Zadnje tri milijarde se morajo plačati do 2. marca 1874. Od 2. marca t. l. počenši se morajo obresti od 3 milijard vsako leto 3. marca s 5 odstotki plačati. Kar bi se od onih 3 milijard naprej plačalo, od tega ne bo treba počenši od dne plačila več plačevati obresti. Plačevati se sme samo v prvih nemških kupčijskih mestih in sicer v metalu ali srebru ali v biljetih banke angleške, pruske, kraljeve banke nizozemske, belgiške nacionalne banke ali s plačilnimi nakaznicami in polnovrednimi menjicami prve vrste. Francoska vlada bode 3 meseca poprej nemški vladi naznanila vsa plačila, ki jih misli odšteti pri nemških kasah.“

V mirovnih pogodbah je tudi točka, da se ima okolo Metz ležeče okrožje zameniti za arrondissement Belfort. Komisija narodnega zastopstva bode v to privolila, ker Francoska pri Belfortu 5krat toliko zemlje pridobi, kakor bi je imela odstopiti pri Metz.

Pariz in okolica je doživela zdaj dobo veselne uničevanja. Ne le da v Parizu že ni nobene oblasti in da ena dela proti drugi, pokončujejo tam

stare spomine kakor Vendomska statua, ktera je bila lita iz 1200 uplenjenih kanonov in postavljena na spomin zmag leta 1805 in 1806. V torek se je zgrudila in prelomila na tri kose. Od Thiersovega domovanja stoji samo še 4 stene, iz poslopj Napoleonskih princev vse odnašajo. 17. t. m. se je stolp za smodnik, po drugih telegramih — fabrika za patrone z grozovitim hrumom in veliko škodo razkadila v zrak. Streljanje se nadaljuje in če tudi ne bo Thiersova armada Pariza premagala, v kratkem mora pasti zaradi notranje needinosti in slepote. Kot izrastek pariškega upora naj omenjamo, da so pariške ženske v velikem zboru sklenile, da smejo žene biti tudi — oficirji in mašniki gori do škofa. Ves Pariz bi bil zdaj smešen, kakor malokdaj, ko bi ne bil tako — žalosten.

Razne stvari.

* (Kakor pri nas na Štirske). Prejšnji vrednik časnika „Trentino“, G. Prato piše o Hohentwartovem predlogu gledé deželne avtonomije: „Ko bi večina državnega zbora ta predlog grofa Hohentwarta sprejela, predno bi se tako ali tako popolna narodna avtonomija Trentinu zagotovila in zavarovala, prišla bi naša dežela še v mnogo žalostnejši položaj nego je zdaj, ker bi bila s zvezanimi rokami in nogami prepuščena legislativni oblasti tirolskega deželnega zbora.“ — Isto velja o nas, kar smo že često poudarjali, a iz Kranjske se nam vedno odgovarja s tirjatvami po širših deželnih avtonomijah! —

* (Najnovejša sleparija.) K kapucinskemu guardijanu v Celji je prišel te dni klativitez, ki je trdil, da je vrednik katoliškega, v Rimu izhajajočega dnevnika, in je tirjal milodarov za papeža. Guardijanu je bil slepar že poprej naznanjen, in dal ga je po žandarjih posaditi za zapabo. Našli so pri njem priporočilnih pisem na nadvojvodinjo Sofijo, škofa Zvergerja itd., ktera je seveda sam pisal. — Enako sleparijo nam je nedavno pravil župnik iz dolnje Štirsk: Židovi so začeli oblezovati naše pokrajine in skupovati — ženske lase. Ker se naše deklice niso hotele rade ločiti od najlepšega ženskega kinča, izmislili so si ti židovski poštenjaki povest, da se bode iz teh lasi za svetega očeta izdelal mašni plašč, in da ga bodo v Gradcu tkale samo plemenite gospé — in marsiktera slovenska devičica se je vsedla na židovski lim, in zdaj ostrizene glave razkriva slovensko neumnost.

* (Gorénska železnica) gré od meseca maja počenši vsak dan dvakrat sem ter tje, to je iz Ljubljane v Trbiž in iz Trbiža v Ljubljano, in sicer iz Ljubljane prvokrat zjutraj 40 minut po 6. uri in pride v Trbiž ob pol enajstih dopoldne, — drugokrat pa 35 minut po dveh popoldne in pride 20 mi-

nut po 8. uri v Trbiž; iz Trbiža pa prvokrat ob 5. uri zjutraj in pride v Ljubljano ob pol enajstih dopoldne, — drugokrat pa 40 minut po petih in pride v Ljubljani ob pol enajstih zvečer.

* (Izlet „Sokola“ na goro sv. Katarine) preteklo nedeljo je bil prvi, pri katerem se je z vidljivo radostjo medpotoma tudi vršila telovadba pod milim nebom krasne narave. Da se pri izletih goji tudi telovadba, imamo se, pravijo „Novice“, zahvaliti izvrstnemu učitelju gosp. Vesely-u. Po vseh vaséh od naroda našega prav srčno pozdravljeni, dospeli smo hitro na goro. Tu je nagovorila kmetiška deklica „Sokole“ in podarila lep šopek planinskih cvetlic zastavi naši. Po opravljeni sv. maši so nas pogostiti hoteli prijazni gospod župnik in vaščani vrh gore na prostoru, z zastavami in napisi okinčanem, ali žalibog, da nas je nenadoma nastopivši slabo vreme prisililo, zapustiti kmalu mili nam kraj. Na podnožji hriba nas je čakal oddelek gorenjskega „Sokola“. Vzajemno srčen pozdrav. V Preski in Medvodah so nas sprejeli streljanje in slavoški, oče Martan pa nam je opoldne postregel izvrstno. Med mnogimi napitnicami pri obedu omenjam le eno Sokola gosp. Graseli-ja, ki je izrekel bratovsko željo gorenjskemu „Sokolu“, naj bi tudi on v svoji obleki se približal družim slovanskim telovadnim društvom ter prisvojil si rdečo srjaco kot znamenje svobodnih načel, ktere gojiti je vsakemu telovadcu dolžnost. — Popoldne so prišli dragi nam domorođci in domorodkinje iz Kranja, Loke in Ljubljane; v kljub slabemu vremenu je pripeljal vlak tolikošno vrsto napolnjenih voz, da tolike še nikdar ni bilo videti na železnici gorenjski. Pri godbi, plesu in prijaznih govorih je prekmalu prišel čas, da smo zapustili prijazne Medvode. V veliki radosti pa smo se spominjali tudi svojih bratov na Hrvatskem, ki ravno zdaj se pripravljajo na veliki volilni boj; poslali smo slavnemu Mrázoviću telegram v Zagreb, v katerem se je izrazila iskrena želja za srečen izid volitev, ki tudi Slovencem obeta bolji položaj v prihodnosti. — Naj dostavim še to, da vsa, jako živahna narodna veselica se je od prve do zadnje stopinje vršila v najlepšem redu in da nikodar celo pot ni bilo ne najmanjše napake. Narodna društva med narodom našim pač ne potrebujejo niti žandarjev niti vojakov, da bi jih varovali s puško ali sabljo. Kjer „svoji pridejo k svojim“ in se ne dela razloček med sukno mestno in kmečko ter se obhaja pravi narodni shod, ondi le veselje kraljuje, veselje je komandant vsem. —

* (Razpisane službe.) Pri c. k. deželni sodnji v Ljubljani je razpisana služba c. k. oficijala, za ktero se je treba do 10. junija t. l. oglašiti pri dotičnem predsedništvu. Znanje obeh deželnih jezikov se ne tirja. — Razpisano je šest provizoričnih mest davkarskih asistentov za c. k. davkarije kranjske z letno

Vauban, Cormontaigne, Chasseloup, Carnot. Ubogi avstrijski častnik, koliko moraš ti vedeti, še celo to, kaj se pod zemljo godi! Svest si samo pol talenta, stopil sem na stran večine svojih tovarišev in sklenil, po zlati zvezdi ne hrepeneti.

Predpust je! „Tega je treba dobro pognati!“ pravi prostovoljec, kterege že kinčate dve svileni zvezdici. Ni je veselice, ni ga plesa, kterege bi on ne obiskal. Soplesavci in plesavke pravijo mu navadno „gospod lajtnant“. Godi se to iz dvoje vzrokov. Eni ga tako imenujejo, ker ne poznajo njegove kakovosti, drugi pa, ker vedó, da se mu s tem prikupijo, kar bi se gotovo ne, naj bi ga zvali „frajtarja“. Poddesetniku je dobro znano, da je nositelj grdega imena, a tolaži se, da je s tem povišanjem na potu do generala in pa, da ga gospodičine rade imajo. Kolikokrat pride v vojašnico ves okinčan s križci in svetinjami, ktere mu je prinesel kotiljon, se ve da ne Sadova. Na vratih vojašnice stoječi trobec zagledavši ga prijel je za robec, da za trobi generalmarš, znamenje bližajočega se generala, ali k sreči zapazi še o pravem času, da je dohajoči le njegov neposrednji predpostavljeni.

Kakor vse mine, mine tudi zima in ž njo zimske veselice. Pomladanske in poletne vaje so nastopile. Dan za dnevom se hodi po cestah, plazi po grmovji;

zdaj sem podil sovražnika, zdaj je moral on pred meno bežati. To bi prostovoljca zopet obupu tiralo v naročje, ako bi ne bilo po deželi onih dobrodejnih naprav, kterim se krčma pravi, in pa pri polku onega magneta, kterege branjevko, ali marketenderco kličejo. Ta je zelo postrežljiva s svojimi žemljami, klobasicami in pivom. K tej se prostovoljec kaj rad za teče, kjer se kmalu tako oživi, da pravi: „Poletne vaje presegajo s svojo lepoto še celo razlaganje o podzemeljskih močeh, o ledenih gorah!“

V tem času je postal enoletni prostovoljec desetnik, morebiti še celo nadesetnik. Bajonet, čez vse zoperni bajonet se obesi k puški in mesto njega se pripaše „oj svitla moja sablica, preljuba mi prijateljica“. Kdo popiše veselje prostovoljca, ko prvokrat koraka s svojo sabljo ropotačo po najbolj obljudjenih ulicah, po najbolj obiskovanih drevoredih! S peto bije trdo ob tla, ozira se na desno in na levo, obrača svoje oči na to in na ono okno. Zdi se mu, da ga vse gleda, se njegovi lepoti čudi in — o joj! — v svojem zamaknjenji zapletla se mu je sablja med noge, in padel bi bil, naj bi ga ne bil vlovil prijatelj, kateri mu je naproti prišel. Zadnji mu pravi, da je gotovo še od jutranje vaje slab, mu tedaj svetuje, jo mahnuti k „striju bokalu“.

Kmalu imata pred seboj najboljšo, ali vsaj najdražjo kapljico. Sčasoma pridruži se jima še več tovarišev, in veselje se začinja. Pije se kakor za stavo, prav po njih geslu: „mi smo se tukaj zbrali, da bomo vsi pod mizo ležali.“ Ni čuda tedaj, da jim kri dostikrat skipi, da sablje svoje nožnice zapusté ter si grozeče nasproti stojé; še manj čuda pa je, da so mošnjice prazne, bukve krčmarjev in kavarničarjev pa polne njih imen. Roditelji dobivajo in dobivajo pisma, v kterih se ne beré družega, kakor: denarja za hlače, denarja za sukno, denarja za čako, denarja za vojaške bukve, denarja za risarske priprave, denarja za odškodnino puške in druge vojaške oprave, zmiraj le denarja! in denarja! Ti, prepričani vojaške ostroti, pošiljajo, kar najhitreje morejo, mastna pisma, ne vedó, da mečejo v brezno, ki ni nikdar polno.

Preteklo je poletje, nastopila jesen. Eni prostovoljcev se pripravljajo na častniško skušnjo, drugi na odpust. Oboji so s svojo dovršeno nalogo zadovoljni; prvi, da so c. k. rezervni častniki postali, drugi pa, da so preteklo leto izvrstno preživeli in morebiti se še rešili — črnege talarja. Zato kličem v imenu zadnjih še: slava! slava! tebi bojni minister baron Kuhn, ki si nas ustvaril in odrešil!

plačo 367 gld. 50 kr. in vsakoletnim priboljškom 82 gld. 56 kr. Na dalje je razpisano 7 mest za praktikante oziroma kandidate pri c. k. davkarijah na Kranjskem, Oni, ki so dovršili višo gimnazijo ali višo realko, imajo prednost pred drugimi. Tirja se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje se imajo od 8. maja računano v 3 tednih izročiti finančnemu vodstvu v Ljubljani.

* (Uradniška spovednica.) Iz Kranja se nam piše o ondotnih uradnikih: C. k. okrajno poglavstvo: glavar g. J. Derbič je samo Kranjec. Ali zna slovensko govoriti in pisati, nam ni znano. Gotovo pa je, da še zmirom čaka na kakšno ministersko deviso — à la — Schönwetter. Komisar g. Jagrič je bil enkrat narodnjak, zna slovenski govoriti in pisati, pa nima več volje. Tajnik g. Šlibar zna samo kranjski. — Finančni oddelek: komisar g. Augustin zna samo kranjski. Cenilni poročitelj g. Podrekar se protivi slovenščini, ker se je ni naučil. — C. k. okrajna sodnija: sodnik g. Potrata še ne sanja, kaj je slovenščina, včasih jo ima za hrvaščino, včasih za grščino. Pristav g. Šega uraduje zadnji čas tudi slovenski. Pristav g. Kršič je izvrsten narodnjak, govori in piše pravilno slovenski. Knjigovodja g. Drag. Pec ravno tako, posebno veselo je gledati zemljiščne knjige, ki so kaj v redu in skoraj izključivo slovenski pisane. Kancelist g. Franc in g. Ahčin še po starem kopitu nemščino trobita. — C. k. davkarija: mesto davkarja je prazno, zadnji čas je, da se postavi slovenščine zmožen davkar. Kontrolor g. Martini je „peme“ in se trmo izogiblje slovenščine, čeravno je v Kranju več ko deset let, pa še kranjski ne zna. Oficial g. A.

Prevc zna slovenski govoriti, ali pa zna slovenski pisati, še ni dokazal. Oficial g. Urbančič zna slovenski govoriti in prej ko ne pisati, pa se menda boji. Asistent g. Hrovat zna slovenski govoriti in pisati. Od odvetnika g. dra. Burger-a smo do zdaj le malo pravdic brali, ki kažejo da ne zna slovenski. Odvetnik g. dr. Prevc uraduje večidel le slovenski, nadejamo se, da se bode kmalu v njegovi pisarni čisto slovenski uradovalo. Bilježnik g. Jož. Sterger ni zmožen slovenščine niti v govoru niti v pisavi.

* (Neverjetno.) Po novinah gre novica, da je Konrad baron Eybesfeld imenovan za c. k. namestnika na gorénjem Avstrijskem, Lothar Metternich pa za deželnega predsednika na Kranjskem. — Prvi del te novice naj se čem preje tem bolje potrdi; drugi del pa bi kazal vladno nevkretnost, kakoršne pod Hohentwartom še nismo doživeli.

* (G. Franjo Grbec), naš rojak, vevrededen in zaslužen pevec narodnega gledišča v Zagrebu, gre te dni v Prago, da gostuje v česki operi.

* („Vienac zabavi i pouci“), ki po smrti toliko zaslužnega vrednika Perkovca zdaj izhaja pod vredništvom dr. Ivana Dežmana, je prinesel v svoji 19. številki sledeči zadržaj: „Pokojnemu imenjaku na imendan. Spjevao J. T. (Prelepa pesem je posvečena nepozabljivemu Perkovcu). — Dosljedna ljubav. Pripoveda Iv. Zahar. — Pobratimu O. U. O. Spjevao P. P. — Kuc — kuc — kuc. Piše Ivan Turgenjev, prevodi Milutinov. — O uhu i sluhu. Čitao dr. Ivan Dežman dne 21. travnja v javnom predavanju namienjenom krasnomu spolu. — Grad Trakošćan. Spisao Drag. Jambrešak. — Čemu se imamo nadati od našega glumišta? — Listak.“

R. Mayr-jev

**balzam za ude mazati.
in za čiščenje krvi.**

Priznano izvrstno pomaga ta čaj zoper putiko, protin in trganje, zoper kronična spahnila na koži, odprte rane itd. in je zaradi izvanrednih uspehov kakor tudi zbog nizke cene vse enake predmete daleč prekočil, tako da je v kratkem času ne le na Štajarskem ampak tudi v sosednjih deželah na posebno dobrem glasu.

R. Mayr-jev

vesoljni čaj zoper putiko

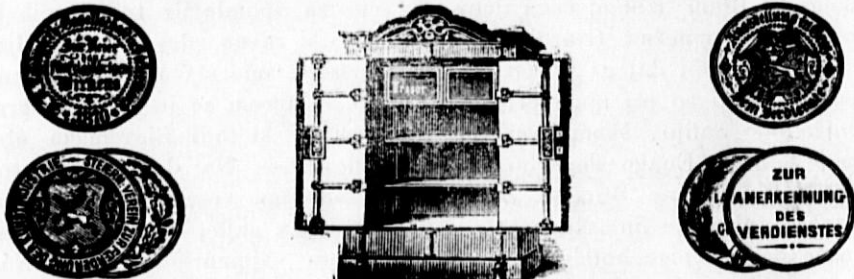
Hitro potolaži čisto jako hude protinaste, revmatične in nervozne bolečine; za trganje v sklepah in mišicah navadno znano pod imeni: bol v križu, zvinjenje sklepnih kosti, trganje po udih, bolečina v bedru, tresenje, splošna slabost živcev, hromota, je imenovani balzam kot mazilo poseben pripomoček, ki se je že mnogokrat skazal in se ne da dovolj ceniti.

Cena enega zavitka čaja z navodom je 80 kr. in 45 kr.; sklenica balzama za ude mazati 60 kr. a. v. Manj nego en veliki zavitek čaja ali 2 sklenici balzama se po pošti ne pošilja.

Glavna zaloga in razpošiljatev za oba predmeta pri Richard-u Mayr-ji, lekarničaru v Gleisdorf pri Gradcu.

Zaloga za Maribor: J. W. König, lekarničar v Tegetthof-ovih ulicah; Celje: Baumbach-ova lekarnica; Gradec: Bratje Oberranzmeyer Droq. in J. Purgleitner, lekarn. pri jelenju; Dunaj: Pezold & Süß; Celovec: A. Beinitz lekarna na starem trgu. (2)

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloma varnih

blagajnic (kas) za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradcu,

tovarna: Beethovenstrasse 21,

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za ktere je porok, po jako znižani ceni.

Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svôte. (6)

Izključljiva prodaja pri

Anton Körösi,

železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradcu.

ROTHSCHILD & COMP.

Opernring 21, na Dunaji.

Vlekle se bodo 1. junija 1871

c. kr. državne srečke od leta 1839^{ega}

dobitki gld. 300.000, 280.000, 220.000, 75.000, 60.000, 50.000, 30.000, 25.000, 2000 itd. itd.

Samo šestkrat še se vlečejo

te srečke in mi oddajamo, da se vsakdo z malo vlogo lahko udeleži, kolekovane 20te. deleže, veljavne za vsih 6 srečkanj na petine srečk

po 10 goldinarjev enega

brez poznejega doplačila. Kakor hitro se vleče delež v seriji, ga kupimo, ako se to želi, nazaj za 14 gold., kar daje gotovega dobička 4 gold. pri vsacem (pri 20tih 80 gld.) in tako se le dobiček ne pa zguba doseže. Ako se pošlje ali na pošti vplača 10 gold. za delež (za 10tero 95 gold., za 20 del. 185 gold.) se dotične srečke takoj dopošljejo. (2)

Pregledi in izkazi srečkanja brezplačno.

Rothschild & Comp., na Dunaji, Opernring 21.

Rothschild & Comp.

Opernring, 21

Dunaj.

Novo najugodniše

igralne družbe

z dobitki od

gold. 300.000, 250.000, 220.000, 200.000, 150.000, 140.000, 100.000, 70.000, 50.000, 25.000 itd.

na 20 c. k. avstrijskih srečk od l. 1864,

Kolekovan svotin list velja gld. 8 kot prva svöta;

na 20 kralj. ogerskih državnih srečk,

Kolekovan svotin list velja gld. 6 kot prva svöta;

na 20 ces. turških srečk,

Kolekovan svotin list velja gld. 6 kot prva svöta;

na 40 vojvod. Braunschweig-skih srečk,

Kolekovan svotin list velja gld. 5 kot prva svöta;

Za vse srečkanje veljaven

20^{ti} delež na državne srečke od l. 1864

po 8 gld. eden — 9 po gld. 70 — 20 po gld. 150.

20^{ti} delež na kraljevske ogerske srečke

po 7 gld. eden — 6 po gld. 40 — 20 po gld. 130.

20^{ti} delež na pešne srečk od leta 1839

po gld. 10 eden — 10 po gld. 95 — 20 po gld. 185.

Promesse za vsako srečkanje.

Naročila za c. k. borso

se proti gotovini ali primernemu naznanilu kar nar nar bolje izvršujejo.

Kupovanje in prodaja državnih papirov, srečk, banknih, železniških in obrtnijskih delnic.

Načrti, pregledi in listine srečkanja zastonj.

Rothschild & Comp.

(7) na Dunaji, Postgasse 14.